

SKAUTAI®

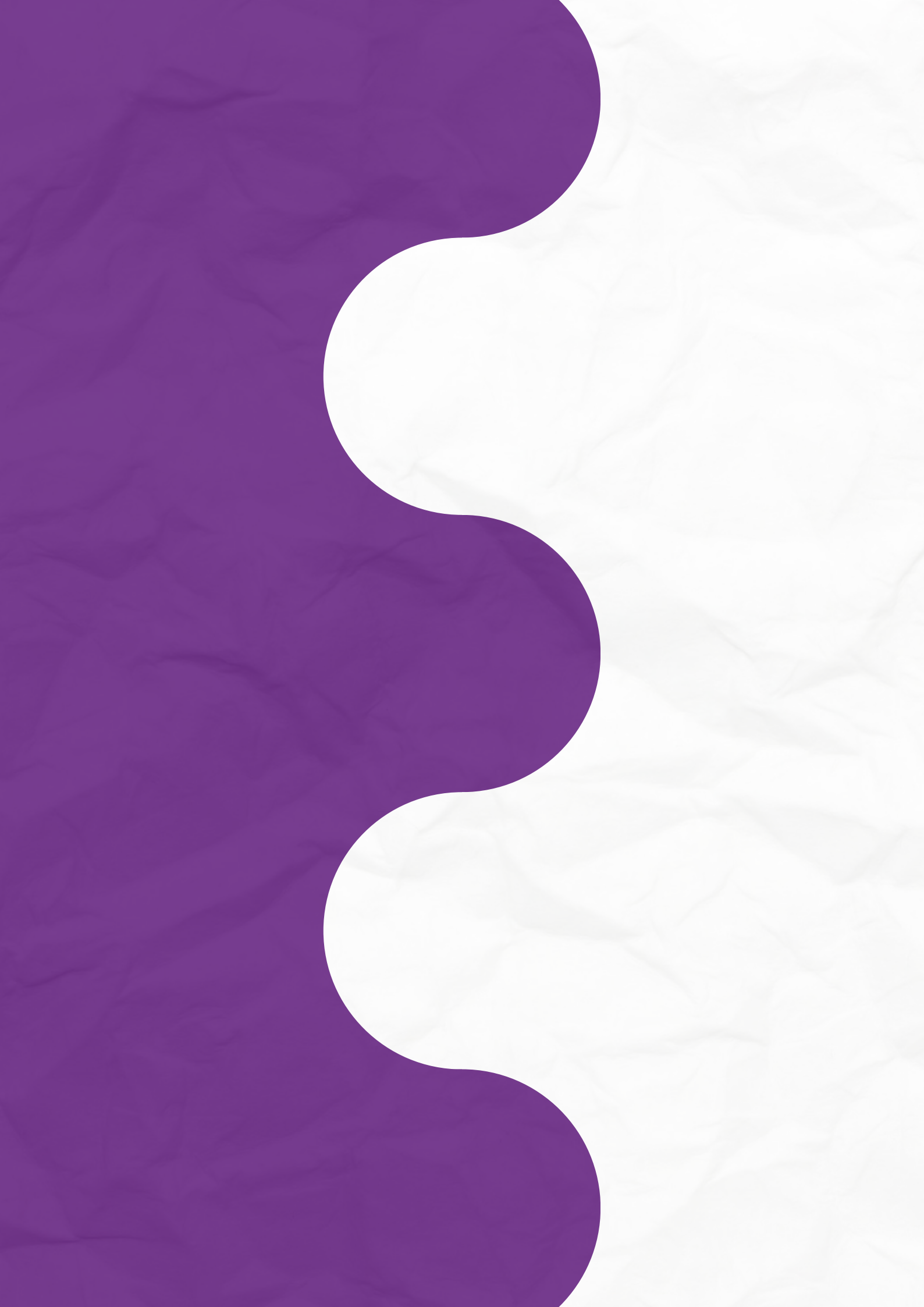
*geresniau
pasauliui*

LIETUVOS SKAUTIJA

JAUNIMO PROGRAMOS POLITIKA

2026

BENDROJI DALIS

Jaunimo programos politika – tai Lietuvos skautijos jaunimo ugdymo programos konceptas, kurio tikslas nustatyti programos principus, veiklos organizavimo būdus, formatus, turinį ir apibrėžti įsivertinimo sistemą bei jos taikymą.

Jaunimo programos politikoje naudojamos sąvokos:

- **Amžiaus grupė** – jaunimo programos dalyvių grupė, kuri yra skirstoma pagal amžių tarpsnius į keturias grupes: jaunesnius skautus (6–9 m.), skautus (10–13 m.), patyrusius skautus (14–17 m.) ir vyresnius skautus (18–29 m.).
- **Apžvalgos sueiga** – jaunimo programos ketvirčio ciklo paskutinė šventinė sueiga, kurios metu jaunimo programos dalyviai aptaria įvykusį ketvirtį, reflektuoja savo patirtis, įsivertina savo įgytus įgūdžius ir kompetencijas.
- **Asmeninės pažangos stebėjimo sistema** – jaunimo programos dalis, skirta nuosekliai stebėti, reflektuoti ir įsivertinti jaunimo programos dalyvio asmeninį tobulėjimą šešiose asmeninio tobulėjimo raidos srityse, atsižvelgiant į dalyvio amžių, brandą, patirtį ir dalyvavimą skautiškoje veikloje.
- **Asmeninio tobulėjimo raidos sritys** – Pasaulinė skautų judėjimo organizacija išskiria šešias pagrindines asmeninio tobulėjimo raidos sritis, kuriose ugdomas jaunas žmogus skautiškame judėjime: būdo, proto, kūno, bendrumo, jausmų ir dvasios.
- **Įsivertinimo sistema** – jaunimo programos priemonių ir metodų visuma, skirta jaunimo programos dalyviams įsivertinti savo asmeninį tobulėjimą, įgytus skautiškus įgūdžius, patirtį, atsakomybes ir pažangą jaunimo programoje.
- **Jaunimo programa** – ugdomųjų veiklų ir mokymosi galimybių visuma, vykdoma taikant skautišką metodą, skirta jaunų žmonių visapusiškam asmeniniam tobulėjimui bei aktyviam veikimui bendruomenėje
- **Jaunimo programos dalyvis** – 6–29 metų amžiaus Lietuvos skautijos organizacijos narys, vykdamas savo amžiaus grupės programą.

- **Jaunimo programos įgyvendinimo vertinimo standartas** – dokumentas, nustatantis pagrindinius jaunimo programos įgyvendinimo kokybės reikalavimus, kuriais vadovaujantis vertinama jaunimo programos įgyvendinimo kokybė Lietuvos skautijos vienetuose.
- **Jaunimo programos gairės** – įrankiai, skirti padėti Lietuvos skautijos vadovams suprasti ir kokybiškai įgyvendinti jaunimo ugdymo programos tikslus, siekiant kokybiškai organizuoti ir įgyvendinti jaunimo programą.
- **Jaunimo programos modulis** – jaunimo programos dalis, skirta gilinti konkrečią temą bei ugdyti atitinkamus įgūdžius ir kompetencijas. Jaunimo programos moduliai ir jų įgyvendinimas nustatomas jaunimo programos gairėse vadovams.
- **Jaunimo programos vienetas** – skautiškas vienetas, kaip tai apibrėžia Lietuvos struktūriniai nuostatai, kuriame vykdoma jaunimo programa.
- **Ketvirčio ciklas** – jaunimo programos įgyvendinimo laikotarpis, kurį sudaro trys pagrindiniai etapai: planavimas, veiklų įgyvendinimas ir apžvalga.
- **Mišrus jaunimo programos vienetas** – jaunimo programos vienetas, kuriame veikia dviejų ir daugiau skirtingų amžiaus grupių jaunimo programos dalyviai.
- **Patyrimo laipsniai** – jaunimo programos dalis, skirta atpažinti ir įvertinti jaunimo programos dalyvio sukauptą patirtį, asmeninę pažangą, dalyvavimą skautiškoje veikloje ir įgyvendintus amžiaus grupei keliamus jaunimo programos uždavinius.
- **Planavimo sueiga** – jaunimo programos ketvirčio ciklo pirmoji sueiga, kurios metu jaunimo programos dalyviai patys renkasi ketvirčio temą, keliasi iššūkius, planuoja ciklo veiklas.
- **Laukiniai įgūdžiai** – jaunimo programos įrankis, skirtas įsivertinti skautiškų įgūdžių kompetencijas ir padėti tikslingai jų siekti.
- **Laukinių įgūdžių emblema** – jaunimo programos dalyvio ant uniformos dėvima emblema, žyminti jo įsivertintą pažangą laukinių įgūdžių srityse bei skatinanti nuoseklų praktinių gebėjimų ugdymą.
- **Skautiškas metodas** – skautiško judėjimo saviugdų sistema, kurią sudaro aštuoni vienodai svarbūs ir vienas kitą papildantys elementai.

- **Skautiškas projektas** – veikla bendruomenėje, kurią planuoja patys jaunimo programos dalyviai atitinkamai savo amžiaus grupės reikalavimams: jaunesniųjų skautų amžiaus grupėje skautiškas projektas vadinamas nuotykiu, skautų amžiaus grupėje – ekspedicija, patyrusių skautų – KELIAS.
- **Trijų susitarimų gairė** – jaunimo programos metodas, skirtas gebėjimų įsivertinimui: įsivertinu asmeniškai, įvertina vienetą, įvertina vadovą.
- **Veiklos lygmenys** – skautiško projekto veiklos kryptį nusako keturi pagrindiniai veiklos lygmenys, kurie nurodo veiklos mastą ir fokusą: asmeninis, vietinis, šalies ir pasaulio.
- **Vieneto vadovas** – Lietuvos skautijos savanoris, dirbantis su jaunimo programos dalyviais ir užtikrinantis kokybišką jaunimo programos įgyvendinimą.
- **Žemesnieji vyresniškumo laipsniai** – Lietuvos skautijos jaunimo programos dalis, skirta ugdyti skautų ir patyrusių skautų vadovavimo skautiškiems vienetais kompetencijas.

JAUNIMO PROGRAMOS TIKSLAS

Jaunimo programos tikslas – užtikrinti mokymosi galimybių įvairovę, padedant jauniems žmonėms patiems jas kurti, išnaudoti ir reflektuoti asmeniniam tobulėjimui.

JAUNIMO PROGRAMOS PRINCIPAI

Pagrindiniai jaunimo programos organizavimo, taikymo ir įgyvendinimo principai:

1. Jaunimo programa yra prieinama kiekvienam ir nukreipta į jauną žmogų.
2. Jaunimo programa yra aktuali, įdomi ir prasminga kiekvienam jos dalyviui.
3. Jaunimo programa yra skirta kokybiškam jaunuolių ugdymui užtikrinti.
4. Jaunimo programa yra prisitaikanti prie sąlygų, bet išlieka vieninga.

PRIESAKAI IR ŠŪKIAI

Jaunesnieji skautai savo veiklose vadovaujasi jaunesniųjų skautų priesakais, šūkiu bei pošūkiu, kitos amžiaus grupės – bendraisiais.

Jaunesniųjų skautų priesakai:

1. Jaunesnysis(-ioji) skautas(-ė) visada stengiasi būti geras(-a).
2. Jaunesnysis(-ioji) skautas(-ė) klauso vyresniųjų.
3. Jaunesnysis(-ioji) skautas(-ė) galvoja pirmiau apie kitus, o tik vėliau apie save.

Jaunesniųjų skautų šūkis: „Dievui, Tėvynei!“.

Jaunesniųjų skautų pošūkis: „Būk geras! – Stengiuosi!“.

Jaunesniųjų jūrų skautų pošūkis: „Gero vėjo – vėjo, vėjo!“.

Skautų priesakai:

1. skautas(-ė) tiesus(-i) ir laikosi savo žodžio;
2. skautas(-ė) ištikimas(-a) Dievui ir Tėvynei;
3. skautas(-ė) naudingas(-a) ir padeda artimui;
4. skautas(-ė) – draugas(-ė) savo artimui ir brolis(sesė) kitam skautui(-ei);
5. skautas(-ė) mandagus(i) ir kilnus(i);
6. skautas(-ė) – gamtos draugas(-ė);
7. skautas(-ė) klusnus(-i) savo tėvams ir vyresnybei;
8. skautas(-ė) linksmas(-a), susivaldo ir nenustoja vilties;
9. skautas(-ė) taupus(-i);
10. skautas(-ė) blaivus(-i) ir skaistus(-i) savo mintyse, žodžiuose ir veiksmuose.

Skautų šūkis: „Dievui, Tėvynei, artimui!“.

Skautų pošūkis: „Budėk – vis budžiu!“.

Jūrų skautų šūkis: „Dievui, Tėvynei, Artimui ir Jūrai!“.

Jūrų skautų pošūkis: „Gero vėjo – vėjo, vėjo!“.

JAUNIMO PROGRAMOS DALYVIŲ RAIDOS SRITYS

Įgyvendinant jaunimo programą dalyviai ugdomi šešiose asmeninio tobulėjimo raidos srityse: būdo, proto, kūno, bendrumo, jausmų ir dvasios.

Kiekvienoje ugdymo raidos srityje yra numatyti trys raidos tikslai.

- **Būdo raidos srityje** – savarankiškumo, atsakingumo ir tiesumo tikslai.
- **Proto raidos srityje** – žingeidumo, kritinio mąstymo ir kūrybiškumo tikslai.
- **Kūno raidos srityje** – fizinės gerovės ir jos puoselėjimo, savo kūno suvokimo, fizinio aktyvumo ir tobulėjimo tikslai.
- **Bendrumo raidos** – keliama pilietiškumo bei tautiškumo, bendruomeniškumo bei tolerancijos ir konstruktyvaus veikimo grupėje tikslai.
- **Jausmų raidos** – keliama savivertės, nuovokumo santykiuose su kitais asmenimis, emocinio stabilumo tikslai.
- **Dvasios raidos** – keliama dvasinės tapatybės, patyrimo ir dvasinės įvairovės pažinimo tikslai.

Kiekvienai amžiaus grupei jaunimo programos gairėse vadovams yra nustatomi asmeninės raidos uždaviniai tikslams pasiekti.

SKAUTIŠKAS METODAS

Skautiško metodo elementai:

- **Įžodis ir priesakai** – apibrėžia skautų vertybes ir tikslus, kuriais grindžiama visa judėjimo ir organizacijos veikla, kartu tai ir kiekvieno organizacijos nario savanoriškas įsipareigojimas kurti geresnį pasaulį.
- **Mokymasis veikiant** – siekis sukurti galimybes organizacijos nariams viską išbandyti ir patirti patiems, tokiu būdu formuojant gilius ir asmenį auginančius patyrimus.
- **Asmeninis tobulėjimas** – apibrėžia požiūrį į individą, siekiant stiprinti kiekvieno silpnybes ir ugdyti stiprybes, kuriant ugdymosi galimybes pereinant iš komforto į mokymosi zoną.
- **Skilčių sistema** – veiklos vykdymas pastoviose grupėse iš 4–7 asmenų, kuriose bendraamžis bendraamžiui principu yra kuriama motyvuojanti ir skatinanti bendradarbiauti erdvė.
- **Suaugusiųjų parama** – suaugusiųjų organizacijos narių funkcija palaikyti vaikus ir jaunus žmones asmeninio tobulėjimo kelyje, padedant išgyventi ir reflektuoti įvairias asmenybę auginančias patirtis.
- **Simbolikos struktūra** – priemonių visuma, kuria pasitelkiant simbolius lavinama vaizduotė, kūrybiškumas, išradingumas, skatinamas tobulėjimas.

- **Gamtos pažinimas ir veikla joje** – gamtos kaip pagrindinės skautiško ugdymo erdvės naudojimas, siekiant per tyrinėjimą, žygius, stovyklas ir aplinkosaugines veiklas ugdyti pagarbą natūraliam pasauliui, atsakomybę už aplinką ir praktinius gyvenimo gamtoje įgūdžius.
- **Veiklos bendruomenėse** – siekis mokytis ir mokytis puoselėti santykį su savo vietine bendruomene, ugdyti pilietiškumą ir toleranciją, skatinti domėtis pasaulio įvairove.

Skautiško metodo elementų taikymą amžiaus grupių veiklose apibrėžia jaunimo programos gairės vadovams.

JAUNIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

Jaunimo ugdymo programa įgyvendinama vadovaujantis Jaunimo programos politikoje įtvirtintais principais ir tikslais, organizuojant ketvirčio ciklus ir taikant įsivertinimo sistemos elementus.

Ketvirčio ciklas apibrėžiamas **pradžios-planavimo, veiklos ir pabaigos-apžvalgos** sueigomis:

- rekomenduojama ketvirčio ciklo trukmė – apie 3 mėnesiai.
- atsižvelgdamas į veiklos ritmą, amžiaus grupę ir vietos sąlygas, vienetas gali pritaikyti ciklo trukmę, išlaikydamas planavimo, veiklos ir apžvalgos etapus.

Ketvirčio veiklos sueigos tarp planavimo ir apžvalgos yra skiriamos **laukinių įgūdžių ugdymui** ir **skautiško projekto įgyvendinimui**, priklausomai nuo amžiaus grupei keliamų asmeninio tobulėjimo raidos tikslų.

Skautiško projekto metu jaunimo programos dalyviai įgyvendina jaunimo programos dalyvių suplanuotas veiklas skirtinguose bendruomenių lygmenyse ir gilina laukinius įgūdžius:

- jaunesniųjų skautų amžiaus grupės dalyvių skautiški projektai vadinami **NUOTYKIAIS**;
- skautų amžiaus grupės dalyvių skautiški projektai vadinami **EKSPEDICIJOMIS**;
- patyrusių skautų jaunimo programos dalyvių skautiški projektai vadinami **KELIAIS**.

Skautiško projekto veiklos yra organizuojamos keturiuose veiklos lygmenyse:

- **asmeniniame** – dėmesys skiriamas asmeninių įgūdžių ugdymui, santykio su savimi kūrimui ir stiprinimui, asmeninių skautiškų tikslų siekimui.
- **vietiniame** – dėmesys skiriamas artimai aplinkai: vienetui, šeimai, gyvenvietai.
- **šalies** – dėmesys skiriamas savo šaliai, nacionaliniams klausimams ir temoms.
- **pasaulio** – dėmesys skiriamas globaliems klausimams ir patirtims. Nebūtina veiklos vykdyti tarptautinėje erdvėje, svarbu, kad veiklos fokusas apimtų pasaulinius aspektus ir tarptautinės kultūros pažinimą.

Skautiško projekto temos, veiklos sritys yra apibrėžiamos pagal jaunimo programos dalyvių amžiaus grupę. Šių veiklų pavyzdžiai yra pateikiami jaunimo programos gairėse vadovams.

Laukiniai įgūdžiai gali būti gilinami:

- atskirų ketvirčio sueigų ciklo metu;
- skautiško projekto metu, įgyvendinant veiklą bendruomenėje;
- tradicinių veiklų – žygių, stovyklų, renginių – metu;
- asmeniškai skauto skirtu metu.

Laukinių įgūdžių lygmenys ir jų turinys yra nustatomas jaunimo programos gairėse.

ĮSIVERTINIMO SISTEMA

Jaunimo programos įsivertinimo sistemą sudaro:

- asmeninės pažangos stebėjimo sistema;
- laukiniai įgūdžiai
- patyrimo laipsniai;
- žemesnieji vyresniškumo laipsniai.

Asmeninė jaunimo programos dalyvio pažanga stebima taikant asmeninio tobulėjimo raidos sritis ir keliamus tikslus, nustatytus jaunimo programos gairėse vadovams.

Laukiniams įgūdžiams įsivertinti yra taikoma šešias sritis apimanti 7 lygmenų skautavimo pobūdį atitinkanti sistema.

Laukinių įgūdžių sritys:

- **gamtos** – pobūdžiui būdingos aplinkos pažinimas ir veikla joje;
- **mazgų** – mazgų rišimas ir taikymas, pobūdžiui būdingų įrankių naudojimas;
- **pamatinis** – skautiška istorija ir ideologija, rikiuotės ir tautiškumo ugdymas;
- **saugumo** – pirmoji pagalba, veiklos sauga, krizinės ir ekstremalios situacijos;
- **vakaro laužo** – laužai, dainos, žaidimai;
- **virtuvės** – maisto laikymas ir higiena, maisto gamyba, mityba;

Laukinių įgūdžių turinys ir žymėjimas yra nustatomas jaunimo programos gairėse vadovams.

Kiekvienoje amžiaus grupėje taikoma dviejų **patyrimo laipsnių sistema**, apimanti:

- jaunimo programos dalyvio dalyvavimą sueigose ir renginiuose;
- patirtį jaunimo programos įgyvendinime (įgyvendintų ketvirčio ciklų ir pasiektų skautiškų įgūdžių skaičių);

Patyrimo laipsnių suteikimo tvarką ir keliamus reikalavimus nustato **jaunimo programos gairės vadovams**.

Skautų ir patyrusių skautų amžiaus grupėje yra taikoma trijų **žemesniųjų vyresniškumo laipsnių sistema**, apimanti:

- vadovavimo vienetams patirtį;
- kompetencijų ugdymąsi mokymuose (taikoma skiltininko ir vyresniojo skiltininko laipsniui gauti);
- patyrimo laipsnių pasiekimus.

Žemesniųjų vyresniškumo laipsnių suteikimo tvarką ir keliamus reikalavimus nustato **LS vyresniškumo laipsnių nuostatai**.

JAUNIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO KOKYBĖS VERTINIMO STANDARTAS

Remiantis jaunimo programos politika, jaunimo programos skyrius gali atlikti vienetuose vykdomos jaunimo programos įgyvendinimo kokybės vertinimus ir teikti rekomendacijas vienetams.

Jaunimo programos įgyvendinimo kokybės vertinimo standartas yra tvirtinamas Vyr. skautininko įsakymu.

ATSAKOMYBĖ IR ATSKAITOMYBĖ

Lietuvos skautijos taryba tvirtina šią Jaunimo programos politiką ir priima sprendimus dėl esminių jaunimo programos sistemos pakeitimų.

Vyriausiasis skautininkas ir **Pirmija** pagal savo kompetenciją užtikrina, kad jaunimo programos įgyvendinimui būtų sudarytos tinkamos organizacinės sąlygos, o jaunimo programos pokyčiai būtų derinami su kitais Lietuvos skautijos procesais, dokumentais ir padalinių veikla.

Jaunimo programos skyrius:

- rengia, atnaujina ir prižiūri jaunimo programos gaires bei kitus metodinius dokumentus;
- teikia metodinę pagalbą jaunimo programos vienetams ir jų vadovams;
- stebi jaunimo programos įgyvendinimo situaciją, poreikius ir kylančius iššūkius;
- inicijuoja jaunimo programos įrankių, mokymų, įsivertinimo priemonių ir metodinės medžiagos atnaujinimą;
- vykdo jaunimo programos įgyvendinimo kokybės vertinimus ir teikia rekomendacijas jaunimo programos vienetams;
- renka su jaunimo programa susijusius duomenis, juos analizuoja ir vykdo jaunimo programos stebėseną;
- teikia siūlymus Vyriausiajam skautininkui, Pirmijai ir Tarybai dėl jaunimo programos tobulinimo.

Kraštai, konferencijos ir **tuntai** pagal savo kompetenciją padeda vienetams įgyvendinti jaunimo programą, skatina vadovų mokymąsi, gerosios patirties sklaidą, kokybišką veiklą planavimą.

Draugovės ir **kiti jaunimo programos vienetai** atsako už kasdienį jaunimo programos įgyvendinimą, veiklų planavimą, dalyvių įtraukimą, skautiško metodo taikymą, saugią aplinką ir dalyvių pažangos įsivertinimą.

Vadovas, įgyvendindamas jaunimo programą:

- padeda dalyviams kurti ir išnaudoti mokymosi galimybes;
- užtikrina skautiško metodo taikymą;
- įtraukia dalyvius į planavimą, veiklą ir apžvalgą pagal jų amžių ir brandą;
- kuria saugią, pagarbią ir įgalinančią aplinką;
- padeda dalyviams reflektuoti patirtį ir įsivertinti pažangą;
- taiko jaunimo programos gaires ir kitus Lietuvos skautijos dokumentus,
- teikia informaciją jaunimo programos skyriui apie jaunimo programos įgyvendinimą ir taikymą.

Jaunimo programos dalyvis pagal savo amžių, brandą ir patirtį yra skatinamas aktyviai dalyvauti planuojant, įgyvendinant ir aptariant veiklas, prisiimti atsakomybę, veikti kartu su kitais, įsivertinti savo pažangą ir kelti tolesnius tikslus.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Jaunimo programos politika patvirtinta 2026 m. rugpjūčio 7 d.

Jaunimo programos politikos įgyvendinimui numatytas pereinamasis laikotarpis iki 2027 m. gruodžio 31 d.

JAUNIMO PROGRAMOS SKYRIAUS KOMENTARAI

Lietuvos skautijos Jaunimo programos politika patvirtinta LS tarybos elektroninės konferencijos Nr. EXXX – 8, vykusios 2026 m. rugpjūčio 7 dieną, sprendimu.

Lietuvos skautijos Jaunimo programos politikos leidinį parengė LS pirmijos jaunimo programos skyrius. *Turėdami pastebėjimų ar komentarų, susijusių su šiuo dokumentu, galime kreiptis el. paštu **programa@skautai.lt**.*

